

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๗๓ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๔๖,๗๕๘,๕๒๔ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล มีรายงานพื้นที่การระบาด ๖๒,๒๘๓ ไร่ พบการระบาดในข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๕,๒๓๘ ไร่ และพบการระบาดในข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๕๗,๐๔๕ ไร่ การระบาดลดลง ๒๓,๘๓๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๖,๑๑๕ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ๓๖ อำเภอ ได้แก่

จังหวัดเลย : อำเภอปากชม

จังหวัดอุบลราชธานี : อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอสำโรง อำเภอนาจะหลวย อำเภอนาเยีย อำเภอม่วงสามสิบ อำเภอวารินชำราบ อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร อำเภอตาลชุม และอำเภอตระการพืชผล

จังหวัดศรีสะเกษ : อำเภอไพรบึง อำเภอเบญจลักษ์ อำเภอบึงบูรพ์ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอศรีรัตนะ อำเภอราชใหญ่ อำเภอกันทรารมย์ และอำเภอวังหิน

จังหวัดสุรินทร์ : อำเภอรัตนบุรี อำเภอชุมพลบุรี อำเภอสังขะ และอำเภอลำดวน

จังหวัดตาก : อำเภอท่าสองยาง

จังหวัดแพร่ : อำเภอสอง

จังหวัดพะเยา : อำเภอดอกคำใต้

จังหวัดนครพนม : อำเภอเมือง และอำเภอปลาปาก

จังหวัดยโสธร : อำเภอด่านเกวียน อำเภอคำชะอี เลิงนกทา ไทยเจริญ และอำเภอเมือง

จังหวัดมุกดาหาร : อำเภอดงหลวง

จังหวัดอำนาจเจริญ : อำเภอปทุมราชวงศา และอำเภอลืออำนาจ

สาเหตุการระบาดลดลงเนื่องจากทุกจังหวัดที่เกิดการระบาด ตัดวงจรการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลด้วยการใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมการข้าว โดยได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรและองค์กรบริหารส่วนตำบล ในบางพื้นที่ที่มีงบประมาณ และจากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานตรวจวัด (เจสด้า) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลคำเจริญ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี สถานีตำบลหาดคำ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และข้อมูลกรมอุตุนิยมวิทยา ย้อนหลังจากวันที่ ๒๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ สภาพแวดล้อมโดยเฉลี่ย อุณหภูมิ ๒๐ - ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๗๕ - ๘๐ % ปริมาณฝน ๙๐ - ๑๓๐ มิลลิเมตร และในภาคเหนือ สถานีบ้านวังน้ำเย็น ตำบลแม่ป้าก อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ สถานีอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และข้อมูลกรมอุตุนิยมวิทยา ย้อนหลังจากวันที่ ๒๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ สภาพแวดล้อมโดยเฉลี่ย อุณหภูมิ ๒๒ - ๒๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๗๕ - ๘๐ % ปริมาณฝน ๑๐๐ - ๑๔๐ มิลลิเมตร และพยากรณ์กรอากาศล่วงหน้า ๗ วัน ของกรมอุตุนิยมวิทยา ทุกภาคจะมีฝน ๔๐-๖๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ทำให้ความชื้นสูงสามารถเกิดเชื้อราในธรรมชาติทำลายเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเป็นสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการขยายพันธุ์ของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และมีแนวโน้มที่การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลลดลงได้ แต่จะมีผลทำให้เกิดโรคไหม้ข้าวในระยะต่อไป

โรคไหม้ พื้นที่ระบาด ๙๖ ไร่ คิด ในระดับไม่รุนแรง จำนวน ๙๖ ไร่ การระบาดลดลง ๓๒,๔๔๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๒,๕๔๒ ไร่) โดยพบการระบาดในพื้นที่ ๑ จังหวัด ๒ อำเภอ ได้แก่

จังหวัดมุกดาหาร : อำเภอหนองสูง และอำเภอเมือง

ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ระบาดต่อเนื่องในพื้นที่เดิม ซึ่งสาเหตุมาจากเกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์อ่อนแอ ได้แก่ พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ พันธุ์ กข ๔๑ และพันธุ์ กข ๖ ใช้เมล็ดพันธุ์ในอัตราสูง ๒๕-๓๐ กก./ไร่ ทำให้ต้นข้าวแน่น อากาศไม่ถ่ายเท จากสภาพอากาศยังมีแนวโน้มการระบาดที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่การระบาดทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก

๒. การคาดการณ์

จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมย้อนหลัง ๗ วันจากสถานตรวจวัด (เจสด้า) ๒๔ แห่ง สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ล่วงหน้า ๗ วัน (๘ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗)

๒.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและเพลี้ยกระโดดหลังขาว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิ ๒๒-๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์น้อยกว่า ๖๐ % ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิ ๒๒-๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์มากกว่า ๘๐ %

ภาคเหนือ ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง เพชรบูรณ์ พิษณุโลก นครสวรรค์ และจังหวัดพะเยา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น หนองคาย เลย บึงกาฬ ยโสธร นครพนม ศรีสะเกษ อุบลราชธานี สกลนคร บุรีรัมย์ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และจังหวัดมุกดาหาร

ภาคตะวันออก ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาคกลาง ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี และจังหวัดชัยนาท

ภาคใต้ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ระนอง พัทลุง สุราษฎร์ธานี และจังหวัดปัตตานี

ภาคตะวันตก กาญจนบุรี ราชบุรี และจังหวัดนครปฐม

๓. ผลการดำเนินงาน

๑. กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช ได้จัดทำข่าวเตือนการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าวทางเว็บไซต์ กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๒. กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช ได้จัดทำมาตรการควบคุมการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและการระบาดของโรคไหม้ข้าวทางระบบอินเทอร์เน็ต (<http://ssnet.doae.go.th/ssnet๒/indexhome.asp>) และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้จังหวัดที่มีการระบาดและพื้นที่ใกล้เคียงได้แจ้งให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวรับทราบ

๓. กลุ่มอารักขาพืชจากจังหวัดที่มีการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ได้ประสานงานร่วมกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณในการใช้สารเคมีตัดวงจรการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

๔. แผนการดำเนินงาน

ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่มีพื้นที่เคยเกิดการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๒๐ จังหวัด จัดเตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๘๑ แปลง ศจช. ในพื้นที่เสี่ยงเร่งผลิตรายละเอียดตราโคเดอร์มา เชื้อราชีวเวอเรีย และรณรงค์ให้สมาชิกใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

หมายเหตุ ** จากรายงานสถานการณ์การระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ ๗๓ จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๔ % ของจำนวนอำเภอ ทั้งหมด ๖๓๕ อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าว)

**** รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.agriqua.doae.go.th/>

